

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9CdoPr/10/2023
Identifikačné číslo spisu: 3519201216
Dátum vydania rozhodnutia: 25.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Soňa Mesiarkinová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:3519201216.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne O. V. M., narodenej XX. Z. XXXX, H., V. č. XXX/X, zastúpenej advokátom JUDr. Jánom Legerským, Trenčín, Nám. sv. Anny 25, proti žalovanému Stredná odborná škola strojnícka, Bánovce nad Bebravou, Partizánska cesta č. 76, zastúpenému advokátkou JUDr. Katarínou Jančárovou, Trenčín, Legionárska 618, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhradu mzdy, vedenom pôvodne na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom, v súčasnosti Okresnom súde Trenčín, pod sp. zn. 7Cpr/16/2019, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 12. októbra 2022 sp. zn. 5CoPr/7/2022, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 16. februára 2022 č. k. 7Cpr/16/2019-148, výrokom I. určil, že skončenie pracovného pomeru výpoveďou danou žalobkyňou zo strany žalovaného listom zn. SOŠ/53/20218 zo dňa 21. novembra 2018 je neplatné. Výrokom II. zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyňu náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru vo výške 25 843,64 eura netto za obdobie od 1. marca 2019 do 31. júla 2021, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Výrokom III. priznal žalobkyňu nárok na náhradu trov konania vo výške 100%.

1.1. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu vo veci súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, pretože výpoveď daná žalobkyňou žalovaným listinou zo dňa 21. novembra 2018, ktorá jej bola osobne doručená 21. novembra 2018 je neplatná. Súd predovšetkým skúmal, či bola žaloba v zmysle § 77 Zákonníka práce podaná včas z dôvodu, že žalovaný vzniesol námietku premlčania uplatnenia nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru, nakoľko ako uviedol, v prípade skončenia pracovného pomeru výpoveďou zo dňa 11. júla 2018, ktoré žalobkyňa prevzala 02. augusta 2018 došlo k premlčaniu nároku dňa 31. januára 2019 s prihliadnutím na tú skutočnosť, že 3-mesačná výpovedná doba začala plynúť 01. septembra 2018 a uplynula 30. novembra 2018. Súd uviedol, že

žalobkyňa sa nedomáhala určenia, že výpoveď daná listom zo dňa 11. júla 2018 je neplatná a ani nároku na priznanie mzdy z tohto úkonu žalovaného. Žalobkyňa žiadala, aby súd určil, že skončenie pracovného pomeru listom zo dňa 21. novembra 2018 je neplatné a zároveň priznanie náhrady mzdy v súvislosti s touto výpoveďou. Žalovaný na pojednávaní sám uviedol, že považuje skoršiu výpoveď zo dňa 11. júla 2018 za neplatnú z dôvodu, že bola daná počas práceneschopnosti žalobkyne (§ 64 ods. 1 písm. a) Zákonníka práce). Táto skutočnosť bola pre obe strany nesporná. Zároveň treba zdôrazniť, že žalovaný dal žalobkyni druhú výpoveď dňa 21. novembra 2018, ktorá jej bola doručená toho istého dňa, čím de facto sám uznal, že skoršou výpoveďou doručenou žalobkyni v rozpore s § 64 ods. 1 písm. a) nemohlo dôjsť ku skončeniu pracovného pomeru. Žalobkyňu po skončení práceneschopnosti a jej nástupu do práce 02. novembra 2018 ďalej zamestnával, vyplácal jej mzdu za prácu určenú platovým dekrétom, čím svojím vlastným konaním uznal nezákonnosť skoršej výpovede a takýto prejav zavŕšil opätovným daním výpovede žalobkyni zo dňa 21. novembra 2018. Z týchto dôvodov boli tvrdenia žalovaného o premlčaní uplatneného nároku z neplatného skončenia pracovného pomeru nesprávne a neopodstatnené. Žalobkyni bola výpoveď, ktorá je predmetom sporu doručená dňa 21. novembra 2018, výpovedná doba jej začala plynúť 01. decembra 2018 a uplynula 28. februára 2019. Neplatnosť skodenia pracovného pomeru musí byť uplatnená na súde, najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť. Žalobkyňa podala žalobu na súde dňa 25. apríla 2019, teda bola podaná v 2-mesačnej hmotnoprávnej prekluzívnej lehote.

1.2. V spore bolo k žalobkyni, ktorá bola predsedníčkou a zároveň členkou príslušného odborového orgánu, žalovaný požiadal o udelenie predchádzajúceho súhlasu k výpovedi listinou zo dňa 18. júna 2018. Žalovaný dňa 03. júla 2018 prevzal vyjadrenie k výpovedi člena výboru, kedy tento súhlas s výpoveďou neudelil. Pred daním neskoršej výpovede dňa 21. novembra 2018, od ktorej je odvodzovaný uplatnený žalobný nárok žalobkyne, žalovaný o udelenie takéhoto predchádzajúceho súhlasu vôbec nepožiadaval. Preto bolo jednoznačne preukázané, že listom zo dňa 02. júla 2018, doručeného žalovanému dňa 03. júla 2018 bolo žalovanému oznámené, že navrhovaná výpoveď pre žalobkyňu bola prerokovaná a že odborový orgán súhlas s výpoveďou neudeľuje. Udelením súhlasu odborového orgánu k výpovedi v zmysle § 240 ods. 9 Zákonníka práce vôbec nedošlo. Žalovaný o udelenie takéhoto súhlasu požiadal len vo vzťahu k skoršej výpovedi, kedy príslušný odborový orgán takýto súhlas výslovne neudelil. Z § 240 ods. 10 Zákonníka práce vyplýva, že výpoveď zo strany zamestnávateľa by bola neplatná vtedy, ak zástupcovia zamestnancov odmietli udeliť súhlas podľa ods. 9 a zároveň z tohto ustanovenia vyplýva, že oprávnenie súdu posúdiť za platnú aj takúto výpoveď, ku ktorej nebol udelený súhlas zástupcov zamestnancov vtedy, ak v spore podľa § 75 Zákonníka práce zistí, že od zamestnávateľa nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Žalovaný však pred podaním výpovede vôbec nepožiadaval príslušný odborový orgán na udelenie súhlasu k tejto výpovedi, z čoho vyplýva, že súd ani nemôže vo vzťahu k takejto výpovedi v tomto spore zisťovať, či je možné, alebo nie je možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. Ak sa zamestnávateľ opätovne rozhodne pristúpiť k daniu výpovede zamestnancovi po uplynutí takejto lehoty, tak je jeho povinnosťou opätovne odborový orgán o udelenie súhlasu požiadať a o to viac, že ku skôr podanej výpovedi súhlas udelený výslovne nebol. Táto hmotnoprávna podmienka platnosti výpovede splnená nebola a preto bola posudzovaná výpoveď neplatná. Súd tiež poukázal na výpoveď samotnej riaditeľky žalovaného, ktorá na pojednávaní uviedla, že nakoľko do dnešného dňa nebol od žiadnej odborej organizácie udelený súhlas, predpokladali a očakávali opäť nesúhlas a preto ako uviedla, odborový orgán nikdy nedal súhlas, keď išlo o výpoveď, ak išlo o člena odborej organizácie. Mali zato, že tentokrát by dostali nesúhlas. Žalovaný teda sám uviedol, že odborovú organizáciu ani požiadali o udelenie súhlasu z dôvodu, že by ho nedostali. Takéto konanie žalovaného je v hrubom rozpore so zákonnou povinnosťou vyjadrenou v § 240 ods. 9 Zákonníka práce a preto na výpoveď zo dňa 21. novembra 2018 sa nemôže vzťahovať § 240 ods. 10 ZP (za bodkočiarkou), nakoľko o súhlas v súvislosti s touto neskoršou výpoveďou žalovaný ani nepožiadaval.

1.3. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu mzdy vo výške 891,16 eura, čo je priemerná čistá mesačná mzda, pričom žalovaný takto uplatnenú výšku nepoprel, naopak, táto skutočnosť bola pre obe strany nesporná. Preto súd pre tento účel vychádzal z tejto sumy ako priemernej výšky náhrady mzdy. Žalobkyňa si nárok na náhradu mzdy uplatnila od 1. marca 2019 do 31. júla 2021, nakoľko od 1. augusta 2021 jej bol priznaný starobný dôchodok. Súd preto priznal žalobkyni náhradu mzdy z titulu neplatného skončenia pracovného pomeru za 29 mesiacov po 891,16 eura, čo činí spolu 25 843,64 eura.

Súd po zhodnotení všetkých okolností prípadu nezistil, že by nárok žalobkyne bol uplatnený v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko ak sa tento domáha svojho práva, nemôže ísť o konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi zvlášť za situácie, keď žalobkyňa ako zamestnanec je v pozícii slabšej strany a prvotné porušenie práva, neplatnú výpoveď spôsobil sám zamestnávateľ. Z týchto dôvodov súd neuplatnil moderačné právo podľa § 79 ods. 2 Zákonníka práce a nevyhovel žiadosti žalovaného o nepriznanie mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, prípadne jej zníženie.

2. Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 12. októbra 2022 sp. zn. 5CoPr/7/2022, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1. K námietkam žalovaného ohľadom skutočnosti, že rozsudok bol doručený len žalovanej a nie zástupcovi so splnomocnením na celé konanie, uviedol, že je nepochybné, že žalovaná listinou z 19. januára 2020 (č.l. 73) udelila poverenie pre zamestnanca úradu Trenčianskeho samosprávneho kraja O.. H. N. vo funkcii vedúceho oddelenia právneho správy majetku verejného obstarávania, zastupovaním žalovaného v právnej veci žalobcu O.. V. M. proti žalovanému o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a náhrade mzdy, vedenej na OS Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 7Cpr/16/2019. Faktom následne je, že súd prvej inštancie rozsudok vo veci samej doručoval priamo žalovanému, t.z. Strednej odbornej škole strojníckej v Bánovciach nad Bebravou a nie takto poverenému zástupcovi. Preto odvolací súd vrátil spis súdu prvej inštancie s pokynom, aby bol rozsudok doručený splnomocnenému zástupcovi žalovaného. Následne súd prvej inštancie rozsudok riadne doručil, čím bolo odstránené pochybenie v procesnom postupe súdu a odvolací súd sa tak mohol zaoberať ďalšími námietkami odvolania.

2.2. Pokiaľ žalovaný namietal odôvodnenie rozsudku, v rámci ktorého mal zato, že súd prvej inštancie tu len skonštatoval, že žaloba bola podaná v dvojmesačnej hmotnoprávnej prekluzívnej lehote, čo strany konania nepovažovali za sporné, nepovažoval toto tvrdenie za pravdivé, pretože súd prvej inštancie sa v bode 39. riadne zaoberal dodržaním zákonnej prekluzívnej dvojmesačnej lehoty, ktorá bola v prejednávanej veci riadne dodržaná. V prejednávanej veci bolo nepochybné, že žalovaný doručil žalobkyni dve výpovede. Prvá výpoveď z 11. júla 2018 bola žalobkyni doručená dňa 2. augusta 2018 v čase, kedy bola preukázateľne žalobkyňa práceneschopná. Túto skutočnosť si žalovaný zrejme uvedomil s tým, že žalobkyňa mu listom z 22. októbra 2018 oznámila, že výpoveď považuje za neplatnú a trvá na ďalšom zamestnávaní a po vyčerpaní práceneschopnosti a dovolenky, opätovne nastúpila do práce 2. novembra 2018. V zmysle § 61 ods. 4 Zákonníka práce konkrétne vyplýva, že výpoveď, ktorá bola doručená druhému účastníkovi možno odvolať len s jeho súhlasom. Odvolanie výpovede ako aj súhlas s jej odvolaním treba urobiť písomne. Na druhej strane však nedostatok písomného prejavu s odvolaním výpovede nezakladá neplatnosť odvolania výpovede. Preto počas plynutia výpovednej doby možno jej účinky zastaviť len odvolaním výpovede. Na platné odvolanie výpovede je potrebný súhlas s odvolaním, ak sa vyžaduje od toho, komu bola výpoveď doručená. Odvolaním výpovede ako aj súhlas výpovede Zákonník práce síce požaduje vykonať písomne, no absenciu tejto náležitosti nespája s neplatnosťou odvolania výpovede a preto ich možno urobiť ústne, prípadne konkludentne. Z tohto potom následne vyplynulo, že tým, že žalobkyňa opätovne nastúpila do práce 2. novembra 2018 a žalovaný voči tomuto námietky nemal, bolo možné konštatovať, že medzi stranami sporu došlo konkludentným spôsobom k odvolaniu účinkov v poradí prvej výpovede. Následne žalovaný doručil žalobkyni v poradí druhú výpoveď 21. novembra 2018 pre nadbytočnosť s tým, že vo výpovedi uviedol, že výpovedná doba je 3-mesačná, táto začne plynúť s účinnosťou od 1. decembra 2018 a skončí 28. februára 2019. Žalobkyňa následne listom z 15. februára 2019 oznámila žalovanému, že výpoveď považuje za neplatnú a trvá na ďalšom zamestnávaní a žalobkyňa podala 25. apríla 2019 žalobu na súd, v rámci ktorej sa domáhala určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru, žalobkyňa podala preto žalobu v zákonom stanovenej 2-mesačnej prekluzívnej lehote.

2.3. Ďalšia odvolacia námietka spočívala zo strany žalovaného vo vzťahu k splneniu podmienky prerokovania výpovede s odborovou organizáciou, čo predstavuje hmotnoprávnu podmienku výpovede v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce, kde mal žalovaný zato, že táto hmotnoprávna podmienka bola splnená, nakoľko na posudzovaný prípad bolo potrebné aplikovať judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Cdo/192/2007, v ktorom sa konštatuje, že hmotnoprávna podmienka platnosti výpovede v zmysle § 74 ods. 1 Zákonníka práce je splnená, ak zástupcovia zamestnancov prerokujú výpoveď predtým, než zamestnávateľ voči zamestnancovi prejavil vôľu skončiť s ním jednostranne z

určitého výpovedného dôvodu pracovný pomer. Pokiaľ bola výpoveď vopred takto prerokovaná, môže zamestnávateľ vychádzať z jej prerokovania dovtedy, kým trvá výpovedný dôvod, ku ktorému sa vzťahuje tak výpoveď ako aj hmotnoprávna podmienka výpovede - jej prerokovanie zástupcami zamestnancov. Nové prerokovanie výpovede sa nevyžaduje, ak ním uplatnený výpovedný dôvod už bol prerokovaný zástupcami zamestnancov v súlade s § 74 ods. 1 Zákonníka práce a jedinou odlišnosťou listiny, ktorá obsahuje zástupcami zamestnancov prerokovanú výpoveď a listiny, ktorá obsahuje zamestnancovi danú výpoveď je rozdielny dátum vyhotovenia. Odvolací súd uviedol, že toto rozhodnutie by bolo použiteľné za stavu, kedy by žalobkyňa ako zamestnankyňa žalovaného nebola členkou a zároveň predsedníčkou odborovej organizácie. V tomto kontexte tak ako správne uzatvoril v bode 40. svojho odôvodnenia súd prvej inštancie, pre žalobkyňu platila s prihliadnutím na jej funkciu zvýšená ochrana, ktorú predpokladá § 240 ods. 9 a § 240 ods. 10 Zákonníka práce. V prejednávanej veci bolo nesporné a medzi stranami sporu nepochybné, že v poradí pred druhou výpoveďou žalovaného voči žalobkyňi, žalovaný o takýto súhlas zo strany odborovej organizácie ani nepožiadaval, a preto nebola splnená základná hmotnoprávna podmienka preto, aby mohla byť žalobkyňi daná výpoveď. Obrana žalovaného nebola dôvodná, pretože § 240 ods. 9 veta tretia vyslovene upravuje, že zamestnávateľ môže použiť predchádzajúci súhlas len v lehote dvoch mesiacov od jeho udelenia. V prejednávanej veci žalovanému nebol udelený súhlas zo strany odborovej organizácie, avšak to bolo dňa 11. júla 2018, kedy odborový orgán súhlas k výpovedi neudelil, t.z. že lehota dvoch mesiacov vyžadovaná v § 240 ods. 9 veta tretia Zákonníka práce ku dňu dania druhej výpovede, t.z. 21. novembra 2018 dávno uplynula. Preto nebolo pravdivé tvrdenie žalovaného v odvolaní, že nové prerokovanie výpovede sa nevyžadovalo. Takéto nové prerokovanie výpovede by sa nevyžadovalo jedine v prípade, ak by aj v poradí druhú výpoveď stihol dať žalovaný v lehote dvoch mesiacov, ak mu nebol udelený súhlas v poradí k prvej výpovedi, čo sa však nestalo. Preto bol správny postup súdu prvej inštancie, ktorý dospel k záveru, že hmotnoprávna podmienka výpovede tak ako ju vyžaduje § 74 Zákonníka práce, ktoré upravuje, že ak zamestnávateľ vopred neprerokoval so zástupcami zamestnancov výpoveď, je takáto výpoveď, prípadne okamžité skončenie pracovného pomeru neplatné.

2.4. Žalovaný ďalej namieta, že súd prvej inštancie len stručne konštatoval, že nenachádza dôvody na využitie moderačného práva súdu tak, ako to predpokladá § 79 ods. 4 Zákonníka práce. Poukázal na výpoveď samotnej žalobkyne, ktorá uviedla, že dospela k rozhodnutiu viac nepracovať pre žalovaného na jar v roku 2020 po vypuknutí corona krízy v marci 2020, teda cca. po trinástich mesiacoch od skončenia pracovného pomeru, čo priam odôvodňuje na takúto jej výpoveď využitie moderačného oprávnenia. Odvolací súd považoval aj túto námietku za nedôvodnú. Potom ako bola doručená žalobkyňi v poradí druhá výpoveď, kedy pracovný pomer mal končiť na základe tejto výpovedi dňa 28. februára 2019, žalobkyňa listom z 15. februára 2019 oznámila žalovanému, že výpoveď považuje za neplatnú, a trvá na tom, aby ju žalovaný aj naďalej zamestnával podľa pracovnej zmluvy, ktorá bola uzavretá dňa 2. septembra 2004. Následne žalobkyňa podala na súd žalobu, v rámci ktorej sa domáha určenia neplatnosti výpovede a zároveň žiadala priznať náhradu mzdy za čas od 1. marca 2019 do času, kedy žalovaný umožní žalobkyňi pokračovať v práci. Okrem toho žalobkyňa na pojednávaní pred súdom prvej inštancie 3. novembra 2021 uviedla, že s prihliadnutím na tú skutočnosť, že s účinnosťou od 1. augusta 2021 jej bol priznaný starobný dôchodok, žiadala priznať náhradu mzdy len do 31. júla 2021, čo predstavuje 26 000 eur za 36 mesiacov s tým, že žalobkyňa už nemala záujem pracovať u žalovaného. Nebolo pravdivé tvrdenie žalovaného v odvolaní, že žalobkyňa neprejavila záujem pracovať u žalovaného, pretože k tejto okolnosti došlo až v súvislosti s tou skutočnosťou, že žalobkyňi bol priznaný s účinnosťou od 1. augusta 2021 starobný dôchodok. Odvolací súd poukázal na ustanovenia Civilného sporového poriadku, (ďalej v texte len „CSP“), ktoré stanovujú zvýšenú ochranu v pracovnoprávnom spore pre zamestnanca a nie pre zamestnávateľa. Pokiaľ teda mal žalovaný zato, že je potrebné vykonať šetrenie vo vzťahu k moderačnému oprávneniu súdu, bolo na ňom, aby navrhol súdu dôkazy, prípadne využil svoje právo pri výsluchu žalobkyne na využitie tohto moderačného oprávnenia. Pokiaľ tak neurobil, zbavil sa tým možnosti navrhovať ďalšie dôkazy vo vzťahu k moderačnému oprávneniu súdu a v konečnom dôsledku ani v samotnom odvolaní sa žiadne návrhy na doplnenie dokazovania vo vzťahu k takémuto moderačnému oprávneniu súdu nevykonávajú. Pokiaľ sa týkalo námietky ohľadu nezáujmu žalobkyne pracovať naďalej u žalovaného, táto námietka bola vyvrátená obsahom spisu vo veci samej, prípadne výsluchom samotnej žalobkyne, ako aj jej postoja na správaní sa počas celého konania pred súdom prvej inštancie. Preto ani túto námietku vznesenú v odvolaní nepovažoval odvolací súd za dôvodnú.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal žalovaný dovolanie, ktorého prípustnosť vymedzil „v súlade s ust. § 420 písm. f/ CSP, resp. § 421 ods. 1 písm. a/,b/c/ CSP.“ Namietal, že sa odvolací odklonil od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu založenej rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej v texte aj len „najvyšší súd“) z 28. februára 2008 sp. zn. 3Cdo/192/2007. Poukázal na to, že hmotnoprávna podmienka prerokovania výpovede bola splnená, keďže žalovaný nenechal pri druhej výpovedi výpovedný dôvod, pretože vychádzal z časti právnej vety rozhodnutia najvyššieho súdu, že pokiaľ bola výpoveď takto vopred prerokovaná, môže zamestnávateľ vychádzať z jej prerokovania, dovtedy, kým trvá výpovedný dôvod, ku ktorému sa vzťahuje tak výpoveď ako aj hmotnoprávna podmienka výpovede - jej prerokovanie zástupcami zamestnancov. Súdy neprávne ustanovili povinné prerokovanie výpovede v lehote dvoch mesiacov pred daním výpovede zamestnancovi, pričom uvedené žiadny právny predpis neustanovuje. Zákonník práce v § 240 ods. 9 ustanovuje možnosť použitia predchádzajúceho súhlasu len v lehote dvoch mesiacov od jeho udelenia, v predmetnej veci sa však nikdy netvrdil udelený predchádzajúci súhlas. Žalovaný uviedol, že : „ Aplikácia § 240 ods. 9 Zákonníka práce zo strany prvostupňového i odvolacieho súdu v časti udelenia predchádzajúceho súhlasu odborovej organizácie a na to naviazanú lehotu na danie výpovede zamestnancovi a priznanie nároku žalobkyni výlučne z dôvodu nedodržania predmetnej lehoty, pričom predchádzajúci súhlas nebol meritom veci, nakoľko udelenie súhlasu bolo odmietnuté tak činí rozhodnutie súdu o samotnej podstate nároku arbitrárnym, nepreskúmateľným a svojvoľným.“ Vzhľadom na uvedené pochybenie súdu vo veci právneho posúdenia veci, sa žalovaný len dopĺňajúce vyjadril aj k aplikácii moderačného práva. Odvolací súd sa podľa žalovaného v rozsudku odvolacieho súdu žiadnym spôsobom nevysporiadal s ďalšou jeho námietkou, vo vzťahu k ust. § 79 ods. 4 písm. a) Zákonníka práce. Žalobkyňa v konaní menila názor a jednoznačne potvrdila, že pre žalovaného ďalej pracovať nechce, preto sa jej pracovný pomer skončil uplynutím výpovednej lehoty. Žalovaný navrhol: „, aby Najvyšší súd SR, ako súd dovolací rozsudok Krajského súdu Trenčín č .k. 5CoPr/7/2022-218 zo dňa 12.10.2022 zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie z dôvodov vyššie uvedených by rozsudok zmenil a sám vo veci rozhodol tak, že žalobu zamietá, alebo aby vo k rozhodol v súlade s vlastným právnym názorom.“

4. K dovolaniu žalovaného sa vyjadrila žalobkyňa, ktorá navrhla, aby dovolací súd po preskúmaní veci dovolanie žalovaného proti rozsudku § 447 písm. d) a f) CSP odmietol a zároveň, aby v zmysle § 453 spojení s § 255 ods. 1 CSP priznal žalobkyni právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanému v rozsahu 100%. Podľa žalobkyne dovolanie žalovaného nie je riadne odôvodnené a pre absenciu dovolacích dôvodov nemá náležitosti dovolania podľa § 428 CSP a zároveň nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi a v ňom uplatnené dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP, čo zakladá dôvody na jeho odmietnutie. Žalovaný len polemizuje so závermi rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj súdu prvej inštancie ohľadom § 240 ods. 9 a 10 Zákonníka práce a uvádza, že ich nesprávna aplikácia činí rozhodnutie súdov o samotnej podstate nároku arbitrárnym, nepreskúmateľným a svojvoľným. Z toho by sa dalo vyvodiť, že žalovaný vytýka nedostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu a zrejme aj súdu prvej inštancie preto, že tieto súdy mali na uvedené zákonné ustanovenia iný právny názor, než aký má žalovaný. K poukazu žalovaného na údajný odklon od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, vyjadrenej rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/192/2007 žalobkyňa uviedla, že právne závery vyplývajúce z tohto súdneho rozhodnutia nie sú vôbec na vec posudzovanú v tomto konaní aplikovateľné, keď je zrejmé, že žalobkyňa bola členkou a zároveň podpredsedníčkou príslušného odborového orgánu a preto v jej prípade nebolo podmienkou platnosti výpovede len prerokovanie príslušným odborovým orgánom v zmysle § 74 Zák. práce, ale udelenie súhlasu takéhoto odborového orgánu k výpovedi v zmysle § 240 ods. 9 Zák. práce, k čomu vôbec nedošlo, keď žalovaný o udelenie súhlasu ani nepožiadala.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu - žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“), v neprospech ktorej bolo rozhodnuté, zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 CSP, skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), pričom dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 ods. 1 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštanca, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namiesto je skôr zdržanlivý prístup.

Dovolací súd opakovane konštatuje aj v súlade so závermi ústavného súdu, že dovolacie konanie má povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba, nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

10. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť podaného dovolania v prvom rade na základe ustanovenia § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. Dovolateľ v súvislosti s vadou § 420 písm. f) CSP odvolaciemu súdu vytýkal arbitrárnosť jeho rozhodnutia. Rozhodnutie považoval za svojvoľné vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci. Odvolací súd okrem iného dostatočne nezdôvodnil, prečo nerešpektoval skutočnosť, že žalobkyňa menila svoje tvrdenia a netrvala na ďalšom zamestnávaní, preto jej nemala patriť priznaná výška náhrady mzdy.

13. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESĽP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na

ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu (účastníkmi konania) a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

14. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESĽP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu/účastníka mimosporového konania na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu/účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu/účastníka konania. Porušením uvedeného práva strany sporu/účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu/účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

15. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je arbitrárne. Odvolací súd zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, ktoré ho viedli k rozhodnutiu; pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie, ktorý odvolací súd potvrdil, spĺňa náležitosti riadneho odôvodnenia v zmysle § 393 ods. 2 CSP. Odvolací súd sa vysporiadal s podstatnými odvolacími námietkami. Dovoláním napádaný rozsudok uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení.

16. Dovolací súd navyše pri posudzovaní dôvodnosti všeobecne namietaného porušenia procesných práv dovolateľa nezistil také nedostatky v postupe odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali záver, že jeho výklad a záver boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. odôvodnenie rozhodnutia zmätočné. Z obsahu preskúvaného rozhodnutia odvolacieho súdu nevyplýva taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

17. Skutočnosť, že dovolateľ sa s názorom odvolacieho súdu nestotožnil, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

18. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f) CSP tak nemožno považovať to, že sudy neodôvodnili svoje rozhodnutia podľa predstáv dovolateľa.

19. Ak dovolateľ v podanom dovolaní namietal v spojení s § 420 písm. f) CSP aj nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

20. Na základe vyššie uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovaného nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné.

21. Dovolateľ v dovolaní uviedol, že napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci, pričom prípustnosť dovolania vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP, k tomu dovolací súd v prvom rade uvádza, že takéto vymedzenie prípustnosti dovolania nemá vnútornú logiku, nakoľko si vzhľadom na obsah jednotlivých ustanovení § 421 ods. 1 CSP odporuje. Prístupujúc k obsahu dovolania pozitívne si sám dovolací súd ustálil, že zrejme dovolateľ namieta odklon riešenia právnej otázky v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu od dovolateľom označeného rozhodnutia najvyššieho súdu z 28. februára 2008 sp. zn. 3Cdo/192/2007 a teda prípustnosť svojho dovolania vidí v naplnení predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) CSP. K tomuto uplatnenému dovolaciemu dôvodu dovolací súd uvádza nasledovné:

22. Aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť, len ak sú splnené uvedené predpoklady (po prijatí záveru o prípustnosti dovolania). Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania. Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

23. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a) CSP, je charakteristický odklon jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. Najvyšší súd konštantne vo svojich rozhodnutiach uvádza, že „v dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením konkrétneho stanoviska, judikátu alebo rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, c/ uviesť, ako mala byť táto otázka správne riešená“.

24. Pri skúmaní, či je dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP, sa dovolací súd zameriava na zistenie a posúdenie vzťahu medzi dovolateľom označeným existujúcim rozhodnutím dovolacieho súdu, ktoré tvorí súčasť jeho ustálenej rozhodovacej praxe, a novým prípadom. Vychádzajúc z kontextu skoršieho rozhodnutia (judikátu) a jeho skutkového vymedzenia pri tom za pomoci abstrakcie interpretuje v judikáte vyjadrené právne pravidlo (ratio). Táto činnosť dovolacieho súdu je zameraná na prijatie záveru, či nový prípad je s ohľadom na jeho skutkový rámec v relevantných otázkach podobný alebo odlišný od skoršieho prípadu.

25. Dovolateľ, vychádzajúc z obsahu dovolania, namietal, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu v prípade riešenia právnej otázky platnosti skončenia pracovného pomeru výpoveďou v nadväznosti na hmotnoprávnu podmienku udelenia súhlasu odborového orgánu k skončeniu pracovného pomeru.

26. Dovolací súd v súvislosti s poukazom dovolateľa na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3Cdo/192/2007 uvádza, že toto rozhodnutie síce rieši otázku hmotnoprávnej podmienky platnosti výpovede a podáva výklad § 74 ods.1 Zákonníka práce aj z hľadiska lehoty, nie však vo vzťahu k § 240 Zákonníka práce, ktorý je ustanovením špeciálnym, poskytujúcim zvýšenú ochranu pri skončení

pracovného pomeru zamestnanca, ktorý je súčasne zástupcom zamestnancov, ako v danom prípade. Nie je preto na mieste posudzovať závery v dovolateľom uvedenom jednom rozhodnutí najvyššieho súdu v kontexte rozdielneho právneho posúdenia, vychádzajúceho z iného znenia zákonných ustanovení Zákonníka práce (pozn. dovolacieho súdu, Zákonník práce je kogentná právna norma, ktorá „nepozná“ analógiu).

27. Dovolací súd konštantne judikuje, že len samotné spochybňovanie právneho posúdenia veci odvolacím súdom, v danom prípade síce podporené poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu, ktoré však riešilo diametrálne inú situáciu, ktorú Zákonník práce konkrétne rieši a nie je možné sa od nej odchýliť (§ 240 ods. 9, 10), nespĺňa podmienky vyžadujúce uvedenie dôvodov prípustnosti v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

28. Z uvedených dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že argumentácia dovolateľa, vo všeobecnosti ním uvedená ako dôvody prípustnosti podľa § 421 ods. 1 písm. a), b), c) CSP, je nedostatočná a nie je v podanom dovolaní vymedzená spôsobom zodpovedajúcim § 431 až 435 CSP. Uzavrel preto, že na podklade dovolania žalobcu nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum.

29. Pokiaľ by dovolací súd za tohto stavu nebral do úvahy absenciu náležitostí prípustnosti dovolania a napriek tomu by pristúpil aj k posúdeniu dôvodnosti dovolania, uskutočnil by procesne neprípustný dovolací prieskum, priečiaci sa nielen všeobecnej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj konkrétnemu cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP. Postup dovolacieho súdu by v takom prípade dokonca porušil základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (II. ÚS 172/03).

30. Z týchto dôvodov dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie v danej veci smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto dovolanie odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

31. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.